

1. Wat gebeurt er?

We ontmoeten een wonderlijk gezelschap. Het zijn elf 'Galileeërs'. Eenvoudige vissers, ongeletterd, ongeleerd en onontwikkeld. En in hun midden een Man. Die dood geweest is, maar Die leeft. In hun midden zien we de gekruisigde Christus. Die gestorven en begraven is. Maar ook opgestaan... De Overwinnaar van dood graf en hel. Sions grote Koning Die de kop van satan heeft vermorzeld en de banden der zonden en des doods heeft verbroken.

Daar zitten zij, aan Zijn voeten. Het is als vanouds. En toch heel anders. Wat een gewichtig ogenblik. De Zaligmaker staat op het punt om weg te gaan. Hij geeft nog enkele bevelen voor Hij vertrekt. Hoor maar: *"En als Hij met hen vergaderd was, beval Hij hun dat zij van Jeruzalem niet scheiden zouden"* (Hand. 1: 4a).

Dan gaat Hij hun verwachting wekken.

- **Hij wijst hen op de Vader:** *"maar verwachten de belofte des Vaders, die gij van Mij gehoord hebt."* (Hand. 1: 4b)
- **Vervolgens wijst Hij hen op de Heilige Geest:** *"gij zult met den Heiligen Geest gedoopt worden, niet lang na deze dagen."* (Hand. 1: 5) en *"gij zult ontvangen de kracht des Heiligen Geestes, Die over u komen zal"* (Hand. 1: 8a)

De grote Profeet gaat *"de apostelen, die Hij uitverkoren had"* (Hand. 1: 2b) **voor de laatste keer voorhouden wat hun toekomst zal zijn:** *"en gij zult Mijn getuigen zijn, zo te Jeruzalem, als in geheel Judéa en Samaría, en tot aan het uiterste der aarde."* (Hand. 1: 8b) en dan gaat Hij van hen scheiden. In Lukas 24 lezen we *"en Zijn handen opheffende, zegende Hij hen."*

Wat een ogenblik... **Daar heft Hij Zijn doorboorde handen zegenend omhoog** zodat zij kunnen blikken in de littekens die hen als het ware toeroepen: 'dat deed Ik voor u, daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven.'

En dan gaat in vervulling wat Christus voorzegd had: ***"Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader, en tot Mijn God en uw God."*** (Joh. 20: 17b). Lukas vat het heel eenvoudig samen: *"En als Hij dit gezegd had, werd Hij opgenomen daar zij het zagen, en een wolk nam Hem weg van hun ogen."* (Hand. 1: 9)

Daar staan ze dan. Te staren naar de hemel. Zouden de woorden van de Meester nog in hun oren naklinken? *"Vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u (...) Uw hart worde niet ontroerd en zij niet versaad. Gij hebt gehoord dat Ik tot u gezegd heb: Ik ga heen en kom weder tot u. Indien gij Mij liefhadt, zo zoudt gij u verblijden, omdat Ik gezegd heb: Ik ga heen tot den Vader; want Mijn Vader is meerder dan Ik."* (Joh. 14: 28)

Juist voor dít ogenblik had Jezus het hun voorzegd: *"En nu heb Ik het u gezegd eer het geschied is, opdat, wanneer het geschied zal zijn, gij geloven moogt"* (Joh. 14: 29).

Wat zal er in de discipelen omgaan? We weten het niet maar **blijkbaar hebben ze onderwijs nodig:** *"alzo zij hun ogen naar den hemel hielden terwijl Hij heenvoer, zie, twee mannen stonden bij hen in witte kleding, Welke ook zeiden: Gij Galilese mannen, wat staat gij en ziet*

op naar den hemel? Deze Jezus, Die van u opgenomen is in den hemel, zal also komen, gelijkewijs gij Hem naar den hemel hebt zien heenvaren” (Hand. 1: 10-11).

Deze boodschap van hoop en verwachting mist zijn uitwerking niet. In ons tekstgedeelte blijft het wat omfloerst maar in zijn evangelie is Lukas er duidelijker over: *“En zij aanbaden Hem, en keerden weder naar Jeruzalem met grote blijdschap. En zij waren allen tijd in den tempel, lovende en dankende God.” (Luk. 24: 52-53)*

Tot zover een weergave van datgene wat in de Schrift is opgetekend aangaande de hemelvaart van Christus. Valt het u met mij op dat er eigenlijk heel weinig over geschreven is? Een kritische luisteraar vraagt zich wellicht af: is de Hemelvaart eigenlijk wel een heilsfeit wat de bijzondere aandacht vraagt? Is het nu nodig om een hele dag van afzondering te houden voor dit gebeuren wat in de Heilige Schrift maar zo summier wordt verwoord?

Een legitieme vraag! De evangelist Mattheüs heeft er immers niets over geschreven, het evangelie van Johannes zwijgt er eveneens over en zowel het Markusevangelie als het Lukasevangelie wijden er maar enkele woorden aan. Kunnen we concluderen dat het heilsfeit van de Hemelvaart van weinig waarde is voor de Christen?

Wie zich, aangespoord door deze vraag, er toe zet om de Schrift te onderzoeken zal verrast worden door het tegendeel. De Heilige Schrift mag dan summier zijn in de verwoording van het geschiedkundige gebeuren, maar het effect en de functie van de Hemelvaart doortrekt de gehele Schrift.

Daarom is het de moeite waard om ons met elkaar in te spannen rondom de diepe en rijke betekenis van de hemelvaart van Christus. Laten we daarom stil staan bij onze tweede vraag:

2. Wie vaart op?

Het antwoord is al om stil van te worden... Het is de Zoon van God. Waarvan we lezen: *“Toen was Ik een Voedsterling bij Hem en Ik was dagelijks Zijn vermaken, te allen tijde voor Zijn aangezicht spelende, spelende in de wereld Zijns aardrijks, en Mijn vermaken zijn met der mensen kinderen.” (Spr. 8: 30-31).*

Het is Vaders Liefeling die we vandaag door het geloof zien opvaren naar de hemel. Het is de Zoon van God, in dewelke de Vader al Zijn welbehagen heeft (*Matth. 17: 5*). En laten we dit niet al te normaal vinden. Want misschien vraagt er een kind in kinderlijke onnozelheid: wat doet Gods Zoon op aarde? Hoe is het mogelijk dat de Bewoner van de hemel op de aarde is?

Het antwoord hierop is diep indrukwekkend: aan deze hemelvaart is een hellevaart voorafgegaan. We hebben het aan het begin van de dienst nog met elkaar beleden: *“nedergedaald ter helle”*. Dat de Zoon van God op aarde is gekomen heeft alles te maken met ónze zonden. Omdat wij verloren liggen in zonden en schuld en voor eeuwig moeten omkomen onder Gods rechtvaardig oordeel over ons leven. Dáárom is Jezus gekomen. Het is onbevattelijk, maar waar! Gods eigen Zoon *“heeft Zichzelven vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is den mensen gelijk geworden; en in gedaante gevonden als een mens, heeft Hij Zichzelven vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, ja, den dood des kruises.” (Ef. 2: 6-8)*

O! Kijk eens goed, Hij die hier zijn zegenende handen uitbreidt en opvaart naar de hemel is: de *“Man van smarten die verzocht was in krankheid; waarvoor een iegelijk zijn aangezicht verborg; Het is de Verachte Die kwam tot het Zijne, maar Die de Zijnen niet wilden aannemen...”* (naar Jes. 53: 3 & Joh. 1)

Het is Sions betalende Borg Die, toen Vader het uitriep: *“Hoe zal Ik u onder de kinderen zetten, en u geven het gewenste land, de sierlijke erfenis van de heirscharen der heidenen? Zich zo wonderlijk heeft aangeboden als het Middel om verloren zondaren weer in de gemeenschap met God te herstellen: “Maar Ik zeide: Gij zult tot Mij roepen: Mijn Vader; en gij zult van achter Mij niet afkeren.”* (Jer. 3: 19).

Het is Jezus, de Zaligmaker, de Verlosser, de Goël die, toen het recht der wet niet kon worden vervuld met brandoffers en offers, uitriep: *““Zie, ik kom, o HEER; De rol des boeks is met Mijn naam vervuld. Mijn ziel, U opgedragen, Wil U alleen behagen; Mijn liefde' en ijver brandt: Ik draag Uw heil'ge wet, Die Gij den sterv'ling zet, In 't binnenst' ingewand.”* (Ps. 40: 4 ber.)

De Hemelvaarder die al onze aandacht vraagt als Hij met koninklijke en Goddelijke macht en majesteit opvaart naar de hemel is die Man Die met een bebloede rug Zijn kruis droeg, waarover de vrouwen weenden. Het is de Man die zwijgend aan het kruis hing, terwijl de mensen spotten: *“Anderen heeft Hij verlost, Hij kan Zichzelven niet verlossen. Indien Hij de Koning Israëls is, dat Hij nu afkome van het kruis, en wij zullen Hem geloven.”* (Matth. 27: 42)

Het is die Man die in de angsten der hel alle troost moest missen. Die het uit moest roepen: *“Mijn God, mijn God, waarom verlaat Gij mij, En redt mij niet, terwijl ik zwoeg en strij', En brullend klaag in d' angsten die ik lij', 't Zij ik, mijn God, bij dag moog' bitter klagen, Gij antwoordt niet; 't Zij ik des nachts moog' kermen. Ik heb geen rust, ook vind ik geen ontfermen In mijn verdriet.”* (Ps. 22: 1 ber.)

Het is die Man met Wie het zo wonderlijk eindigde aan het kruis: *“Het is volbracht; en het hoofd buigende, gaf den geest.”* (Joh. 19: 30)

O gelovigen zie Hem eens triomferen in weerwil van alle vijandschap die Hij moest ontmoeten... Voor de Farizeeërs was het gedaan met Jezus van Nazareth toen Hij zijn Geest gaf en stierf aan het kruis. Voor de discipelen bleef er niets anders over dan een verdrietige desillusie: *“En wij hoopten dat Hij was Degene Die Israël verlossen zou.”* (Luk. 24: 21a). En terwijl Jozef van Arimathea en Nicodemus het bebloede en gekneusde lichaam van Christus begroeven leek het wel alsof er niemand nog op rekenen kon dat het Jezus niet uit de hand gelopen was...

Want dit alles is geschiedt opdat vervuld zou worden... Deze Jezus is niet voor niets gestorven! Deze Jezus is de Man van smarten die door Jesaja was aangekondigd. En nu Hij als Borg *“onze krankheden op Zich genomen, en onze smarten, (...) heeft (...) gedragen (...) en om onze overtredingen is verwond. Nu Hij om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; en de straf die ons den vrede aanbrengt, op Zich genomen heeft en gestriemd is door Gods rechtvaardige toorn... Nu is Hij ons genezing geworden.”* (Jes. 53: 5)

Het is onbevattelijk, maar: *“het behaagde den HEERE Hem te verbrijzelen, Hij heeft Hem krank gemaakt”* (Jes. 53: 10a) Maar daar is het niet bij gebleven. O nee, het is gegaan zoals

voorzegt. Toen de tempel van Zijn Lichaam is afgebroken heeft Hij het na drie dagen weer opgericht (Joh. 2: 19).

En zo is het geschiedt. Hij is opgestaan zoals we met Pasen hebben overdacht. Het engelenwoord galmt nog na in onze oren: *“Zijt niet verbaasd. Gij zoekt Jezus den Nazaréner, Die gekruist was; Hij is opgestaan, Hij is hier niet; ziet de plaats waar zij Hem gelegd hadden.”* (Mark. 16: 6).

En nu, nadat Hij Zich veertig dagen lang op de meest wonderlijke manieren heeft geopenbaard aan de Zijnen, is het moment gekomen dat Hij opvaart ten hemel als de heerlijke onoverwinnelijke Triomfator!

3. Wat is het nut?

Nu we ons niet alleen hebben verwonderd over de geschiedenis van Hemelvaart, maar ook al wat dieper hebben mogen inblikken in de heilsordelijke aspecten die vooraf zijn gegaan aan de hemelvaart is nu het moment daar om de vraag voor onszelf te stellen: Waarom vaart Christus op? Wat is het nut van de overdenking van dit heilsfeit voor u en voor mij? Dit zijn vragen die met recht gesteld mogen worden. We zitten immers niet in de kerk om alleen onze geschiedkundige kennis uit te breiden. Ook niet om theologisch interessante weetjes op te doen. Maar we stellen maar al te graag met onze Heidelbergse Catechismus de vraag: *“Wat nut ons de hemelvaart van Christus?”* (H.C. zondag 18, vr.antw. 49).

Er dienen zich bij de beantwoording van deze vraag zo veel heerlijke en leerzame zaken aan, dat we er voor moeten waken dat we niet het overzicht verliezen. We zouden heerlijke dingen kunnen zeggen over de hemelvaart van Christus in Zijn koninklijk ambt. Hoe Hij met een onovertroffen voorstelling van Zijn Koninklijke macht en majesteit de natuurwetten tart en ongehinderd door *“de geestelijke boosheden in de lucht”* (Ef. 6: 12) in eigen kracht opvaart naar de hemel. Ons hart zou maar al te graag met de psalmist de lofzang aanheffen voor zo'n heerlijk Koning:

*Verhoogt, o poorten, nu den boog;
Rijst, eeuw'ge deuren, rijst omhoog;
Opdat de Koning in moog' rijden.
Wie is die Vorst, zo groot in eer?
't Is God, d' almachtig' Opperheer;
't Is God, geweldig in het strijden.
Ps. 24: 4*

Maar laten we onze blik met name richten op de hemelvaart van Jezus als onze grote Hogepriester. We hebben gehoord dat de profetie van Jesaja is vervuld. Dat Jezus Zich tot een schuldoffer gesteld heeft. Maar Jesaja heeft meer gezegd: *“als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien”* (Jes. 53: 10b). Het priesterlijke werk van Christus is niet afgelopen toen Hij zijn hoofd boog en zijn ziel gaf in de handen van Zijn Vader.

Zoals het werk van de Hogepriester in de Tabernakel niet klaar was als hij een bok of stier had geslacht en het bloed had gevloeid. Nee, daar is meer te doen voor deze grote

Hogepriester naar de ordening van Melchizedek. Met name in de brief aan de Hebreëën krijgen we hierover diep onderwijs.

De Heere geve ons een geloofsoog om Christus als onze Hogepriester te mogen aanschouwen in Zijn wondervolle werk:

De Heere had het volk en de priesters geboden dat zij de autoriteit van de Hogepriester zouden erkennen en Zijn bevelen zouden gehoorzamen: *“naar zijn mond zullen zij uitgaan en naar zijn mond zullen zij ingaan”* (Num. 27: 21b) En zo ontmoeten wij Jezus, vlak voor Hij opvaart naar de hemel, als de grote Hogepriester Zijn bevelen uitsprekend: *“nadat Hij door den Heiligen Geest aan de apostelen (...) bevelen had gegeven”* (Hand. 1: 2)

De Heere had de Hogepriester geboden dat hij het volk zou zegenen: *“En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende: spreek tot Aäron en zijn zonen, zeggende: Alzo zult gijlieden de kinderen Israëls zegenen, zeggende tot hen: De HEERE zegene u en behoede u; De HEERE doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig; De HEERE verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede.”* (Num. 6: 22-26) Het is de zegen die wij nog iedere zondag aan het einde van de dienst ontvangen bij het afscheid. Zo zien wij ook Christus Zijn discipelen zegen voor hij opvaart naar de hemel: *“En Zijn handen opheffende, zegende Hij hen. En het geschiedde als Hij hen zegende, dat Hij van hen scheidde, en werd opgenomen in den hemel.”* (Luk. 24: 50-51)

Terwijl Hij daar opvaart naar de hemel, en ingaat in de onuitsprekelijke heerlijkheid van de derde hemel, blijft Hij een medelijdende Hogepriester die Zijn kinderen niet vergeet: *“Want wij hebben geen Hogepriester Die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden”* (Hebr. 4: 15) en daarom zendt Hij direct twee engelen om zijn verwarde discipelen te onderwijzen: *“En alzo zij hun ogen naar den hemel hielden terwijl Hij heenvoer, zie, twee mannen stonden bij hen in witte kleding, Welke ook zeiden: Gij Galilese mannen, wat staat gij en ziet op naar den hemel? Deze Jezus, Die van u opgenomen is in den hemel, zal alzo komen, gelijkerwijs gij Hem naar den hemel hebt zien heenvaren.”* (Hand. 1: 10-11)

En zoals de Hogepriester door het Heilige ging, zo gaat ook onze Hogepriester: *“Dewijl wij dan een groten Hogepriester hebben, Die door de hemelen doorgedaan is, namelijk Jezus, den Zone Gods”* (Hebr. 4: 14) en de Hogepriester betrad vervolgens het Heilige der Heilige door het voorhangsel. Zo ook onze Hogepriester Christus: *“In het binnenste des voorhangsels; Waar de Voorloper voor ons is ingegaan, namelijk Jezus, naar de ordening van Melchizédek een Hogepriester geworden zijnde in der eeuwigheid.”* (Hebr. 6: 19-20)

En zoals de Hogepriester alleen in het Heiligdom mocht ingaan met bloed tot verzoening van de zonden, zo gaat onze grote Hogepriester ook in: *“Maar Christus, de Hogepriester der toekomstige goederen, gekomen zijnde, is (...) door Zijn eigen bloed, eenmaal ingegaan in het heiligdom, een eeuwige verlossing teweeggebracht hebbende.”* (Hebr. 9: 11-12)

Zoals de Hogepriester als enige en in plaats van het volk, eenmaal per jaar mocht verschijnen voor God in het Heilige der Heilige, zo is ook Christus ingegaan: *“niet (...) in het heiligdom dat met handen gemaakt is, hetwelk is een tegenbeeld van het ware, maar in den hemel zelve, om nu te verschijnen voor het aangezicht Gods voor ons”* (Hebr. 9: 24)

Geen mens kon verschijnen voor God in het Heilige der Heilige. Want de smetteloze Majesteit kon geen gemeenschap hebben met zondige mensen. Maar in de weg van het bloed kon het volk (vertegenwoordigd door de Hogepriester) naderen voor Gods aangezicht. Zo is ook onze Hogepriester Christus ingegaan: *“Op een versen en levenden weg, welken Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is door Zijn vlees”* (Hebr. 10: 20)

Ieder jaar moest de hogepriester weer ingaan met bloed. Maar o! wonder, onze Hogepriester Jezus Christus is één keer ingegaan om zo een volkomen genoegdoening aan te brengen: *“Want met één offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt degenen die geheiligd worden. (...) “Waar nu vergeving derzelve is, daar is geen offerande meer voor de zonde.”* (Hebr. 10: 14 en 18).

En nu onze Hogepriester Christus is ingegaan, Zijn offer gebracht heeft, onze zonden verzoend heeft met Zijn eigen bloed, en een verse en levende weg heeft aangebracht door Zijn eigen bloed, nu is er toegang tot God. Ook voor zondaren! *““Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden te bekwamer tijd.”* (Hebr. 4: 16)

Want daarom moest Hij komen en *“in alles den broederen (...) gelijk worden, opdat Hij een barmhartig en een getrouw Hogepriester zou zijn in de dingen die bij God te doen waren, om de zonden des volks te verzoenen.”* (Hebr. 2: 17)

Zo zien wij Hem opvaren naar de hemel. De verzoening aanbrenghend, de weg openend naar het Vaderhart en Vaderhuis van God. O heerlijke roemtaal: *“maar nu is Hij eenmaal in de voleinding der eeuwen geopenbaard, om de zonde teniet te doen door Zijns Zelfs offerande.”* (Hebr. 9: 26b)

Daar neemt hij plaats, aan Vaders rechterhand. De ereplaats als Zoon, maar ook als Hogepriester Die *“één slachtoffer voor de zonden geofferd hebbende, is in eeuwigheid gezeten aan de rechterhand Gods”* (Hebr. 10: 12) Daar zit Hij, en blijft Hij zitten. Niet werkeloos, maar werkzaam voor Zijn volk als biddende Hogepriester: *“Maar Deze, omdat Hij in der eeuwigheid blijft, heeft een onvergankelijk Priesterschap; waarom Hij ook volkomenlijk kan zalig maken degenen die door Hem tot God gaan, alzo Hij altijd leeft kom voor hen te bidden.”* (Hebr. 2: 24-25)

Daar zit Hij zoals we zeiden niet werkeloos. Maar met de onuitsprekelijke schatten die Hij verworven heeft met Zijn Middelaarsarbeid. Niet voor zichzelf, maar om uit te delen: *“Gij zijt opgevaren in de hoogte (...) Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen, om bij U te wonen, o HEERE God!”* (Ps. 68: 19)

Zo is Hij opgevaren, zo zit Hij daar, zo werkt Hij daar als Voorbidder en zo deelt Hij gaven uit die Hij Zelf verdiend heeft. O volk van God, *“wij hebben zodanigen Hogepriester, Die gezeten is aan de rechterhand van den troon der Majesteit in de hemelen”* (Hebr. 8: 1) Die voor ons zorgt als de *“Bedienaar des heiligdoms, en des waren tabernakels”* (Hebr. 8: 2a)

Een heerlijke troost vloeit ons toe uit de hemelvaart van Christus. Maar nóg hebben we er niet alles over gezegd. We keren nog een ogenblik terug naar de woorden van de engelen: *“En alzo zij hun ogen naar den hemel hielden terwijl Hij heenvoer, zie, twee mannen stonden*

bij hen in witte kleding, Welke ook zeiden: Gij Galilese mannen, wat staat gij en ziet op naar den hemel? Deze Jezus, Die van u opgenomen is in den hemel, zal also komen, gelijkerwijs gij Hem naar den hemel hebt zien heenvaren.” (Hand. 1: 9-11)

Wat een troostwoord. Ook de hemelvaart van Christus heeft niet het laatste Woord. Nee, wat Hij ooit beloofd heeft zal bestaan. En wat heeft Hij beloofd? *“Ik ga heen om u plaats te bereiden. En zo wanneer Ik heen zal gegaan zijn en u plaats zal bereid hebben, zo kom Ik weder en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt waar Ik ben.” (Joh. 14: 2-3)*

Hemelvaart wekt zo ook de verwachting, naar de dag dat we niet alleen getroost hoeven te zijn door de wetenschap dat Christus ten goede voor ons zit aan 's Vaders rechterhand. Maar dat we zelf mogen komen waar Hij is. Om Hem eeuwig te loven en te prijzen.

Zo is Hij daar, *“als een anker der ziel, hetwelk zeker en vast is, en ingaat in het binnenste des voorhangsels; Waar de Voorloper voor ons is ingegaan, namelijk Jezus, naar de ordening van Melchisédek een Hogepriester geworden zijnde in der eeuwigheid.” (Hebr. 6: 19-20)*

En zo verwachten wij Hem naar de belofte: *“Alzo ook Christus, éénmaal geofferd zijnde om veler zonden weg te nemen, zal ten anderen male zonder zonde gezien worden van degenen die Hem verwachten tot zaligheid.” (Hebr. 9: 28)*

Zo verwachten wij Hem, die voor ons geloofsoog al verheerlijkt is. Totdat de dag komt dat Hij Zich zal openbaren voor de ogen van alle mensen. Ook diegenen die hem doorstoken hebben: *“Voorts verwachtede totdat Zijn vijanden gesteld worden tot een voetbank Zijner voeten.” (Hebr. 10: 13)*

Toepassing

Zo hebben we Christus gezien in Zijn hemelvaart. We hebben gehoord hoe Zijn heerlijke Borgwerk is beloond volgens de belofte: *“Daarom zal Ik Hem een deel geven van velen, en Hij zal de machtigen als een roof delen, omdat Hij Zijn ziel uitgestort heeft in den dood, en met de overtreders is geteld geweest; en Hij veler zonde gedragen heeft, en voor de overtreders gebeden heeft.” (Jes. 53: 12)*

Het is en blijft een nooit uit te wonderen wonder. Dat Christus wilde komen naar deze aarde. Zich in een onpeilbaar diepe weg van vernedering en onzegbaar diep lijden tot een Hogepriester heeft willen stellen. Het stemt tot ootmoedige aanbidding dat Hij juist in de weg van een ogenschijnlijk verlies de overwinning heeft behaald.

Hij heeft gedaan wat Hij beloofd had. Hij heeft Zich tot een schuldoffer gesteld en aan het eisend Recht van God voldaan. Het is volbracht en daarom is Hij opgevaren. Terug naar Vader. Niet stilletjes, maar als de grote Triomfator. De psalmist zegt het: *“God vaart op met gejuich, de HEERE met geklank der bazuin.” (Ps. 47: 6)* Zo gaat Hij in en terwijl we Hem met een geloofsoog nastaren mag ons hart en onze mond het zingen:

*“Verhoogt, o poorten, nu den boog;
Rijst, eeuw'ge deuren, rijst omhoog;
Opdat de Koning in moog' rijden.
Wie is die Vorst, zo groot in eer?”*

*'t Is God, d' almachtig' Opperheer;
't Is God, geweldig in het strijden.
(Ps. 24: 4)*

O! Wat een ontmoeting moet dat geweest zijn tussen de Vader en de Zoon... Nu ontvangt Hij dubbele eer. Niet alleen als Zoon, maar ook als Borg en Zaligmaker van verloren zondaren. Ja wat meer is, als Degene die het gekreukte recht van God weer heeft hersteld door betaling te verwerven voor de hemelhoge schuld. Hoe die ontmoeting geweest is kan geen pen beschrijven. Maar de Heilige Geest geeft ons er bij monde van Daniël een glimp van: *“Verder zag ik in de nachtgezichten, en zie, er kwam Een met de wolken des hemels, als eens mensen Zoon, en Hij kwam tot den Oude van dagen, en zij deden Hem voor Denzelve naderen. En Hem werd gegeven heerschappij en eer en het Koninkrijk, dat Hem alle volken, natiën en tongen eren zouden; Zijn heerschappij is een eeuwig heerschappij, die niet vergaan zal, en Zijn Koninkrijk zal niet verdorven worden.”* (Dan. 7: 13-14)

En als Daniël dat ziet, dan staat er: *“Mij, Daniël, werd mijn geest doorstoken in het midden van het lichaam, en de gezichten mijns hoofds verschrikten mij. Ik naderde tot een dergenen die daar stonden, en verzocht van hem de zekerheid over dit alles; en hij zeide ze mij en gaf mij de uitlegging dezer zaken te kennen.”* (Dan. 7: 15-16)

En dan krijgt Daniel onderwijs van de engel die daar bij staat. Het is Hemelvaartsonderwijs die de Hemelvaartsverwachting wekt van al diegenen die in de opgevaren Christus geloven: *“de heiligen der hoge plaatsen zullen dat Koninkrijk ontvangen, en zij zullen het Rijk bezitten tot in der eeuwigheid, ja, tot in eeuwigheid der eeuwigheden.”* (Dan. 7: 18)

Zo ontvingen de discipelen ook onderwijs, toen zij daar stonden en staarden naar de wolk waarachter hun Profeet, Priester en Koning zojuist is verdwenen: *“Deze Jezus, Die van u opgenomen is in den hemel, zal also komen, gelijkerwijs gij Hem naar den hemel hebt zien heenvaren”* (Hand. 1: 11)

Hoe dat zal gaan vraagt u? Laten we voor de laatste keer luisteren naar de engel in het nachtgezicht van Daniël: *“Totdat de Oude van dagen kwam, en het gericht gegeven werd aan de heiligen der hoge plaatsen, en dat de bestemde tijd kwam dat de heiligen het Rijk bezaten.”* (Dan. 7: 22)

O laat dit wederom uw hoop wekken, gelovigen in Christus. Hij komt weder: *“gijlieden zult den Zoon des mensen zien zitten ter rechterhand der kracht Gods en komen met de wolken des hemels.”* (Mark. 14: 62). En dan zal het geschieden dat de vernederde Christus die nu voor het oog van Zijn discipelen opvaart zal verschijnen als de Rechter om een iegelijk te vergelden naar zijn werk (Openb. 22: 12). Dan zullen al diegenen die door het geloof hun zaligheid mochten vinden in de opgevaren Hogepriester, ook zelf mogen delen in het priesterlijke ambt van Christus: *“Zalig en heilig is hij die deel heeft in de eerste opstanding; over dezen heeft de tweede dood geen macht, maar zij zullen priesters van God en Christus zijn”* (Openb. 20: 6a).

Ach kind van God, die hier bedrukt met tranen zaait. Vreest niet en wees niet moedeloos. Ook niet als u zo vaak moet zuchten: wat blijkt er nu van dat ik deel heb aan het priesterlijk

ambt van Christus? Gedenkt aan de Hogepriester zoals hij in het Oude Testament inging in het Heilige der Heilige. Hij moest zijn prachtige Hogepriesterlijke kleding afleggen, en gehuld in een eenvoudige linnen rok zijn arbeid doen, maar zodra het bloed gestort was mocht hij de indrukwekkende kleding aandoen die de eer en heerlijkheid van de hogepriester toonde. (Lev. 16).

Zo ook Christus: Hij deed Zijn Hogepriestelijke arbeid zonder gedaante en zonder heerlijkheid in een eenvoudig linnen kleed. Maar nu Hij opgevaren is zonder gedaante en zonder heerlijkheid, is Hij, nadat Hij de arbeid volbracht heeft door in het Heilige der Heilige van de hemel in te gaan met Zijn eigen bloed tot verzoening, met eer en heerlijkheid gekroond: *“Gij hebt hem een weinig minder gemaakt dan de engelen; met heerlijkheid en eer hebt Gij hem gekroond, en Gij hebt hem gesteld over de werken Uwer handen”* (Hebr. 2: 7).

Zo zal het ook zijn met u: u leeft hier op aarde hoewel u een *“koninklijk priesterschap”* (1 Petr. 2: 9) bent nog zonder eer en heerlijkheid. Maar de dag komt dat ook u zult worden verhoogd. Dan zult u uw voet met Hem zetten op de nek Zijner vijanden. (Ps. 110: 1)

Maar u, mijn onbekeerde hoorders. Die geen belang stelt in deze Hogepriester. Hoe zal het u vergaan? De Hogepriester in het Oude Testament ging in voor het volk. Voor héél het volk. In die zin dat hij verzoening verwierf voor de zonden van het gehele volk. Maar wie hadden daar deel aan? Al diegenen die samengekomen waren rondom het heilige Godsgebouw? Nee, alleen diegenen die door de Heilige Geest waren overtuigd van hun zonden en schuld. En die deze verworven verlossing door een waar geloof aannamen.

Zo is het ook met het werk van de Hogepriester Christus. Zijn bloedstorting vormt een offer dat genoegzaam is tot verzoening van de zonden der gehele wereld (D.L. H2, art. 3). Daar hoort u ook bij. Maar daarmee hebt u er nog geen deel aan. De belofte van het evangelie aangaande dit offer luidt als volgt: *“Voorts is de belofte des Evangelies, dat een iegelijk, die in den gekruisigden Christus gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe”* (D.L. H2, art. 5a).

O rust dan niet in een historische kennis van deze Hogepriester Jezus Christus. Rust niet in een sfeer van ‘hemelvaartsromantiek’. Maar roep de Heilige Geest in om de gave van een waar geloof dat deze Christus met al Zijn verworven weldaden aanneemt (H.C. zondag 7, vr./antw. 20) Dan alleen, en dan zeker, zult u eens dezelfde gang maken naar de hemel.

Maar wie deze Hogepriester niet wil erkennen, niet wil aannemen en zich door Zijn werk niet wil laten zaligen, die mag wel vrezen. Want de vriendelijke ogen van Jezus en de bemoedigende stem waardoor Hij zondaren hartelijk tot Zich nodigt zullen eens veranderen in ogen die vlammen als vuur (Openb. 19: 12) en Zijn stem zal klinken als een waterval (Openb. 1: 15). U zult door de scherpte van Gods heilig recht worden gedood en deelgenoot worden van het lot wat al Zijn vijanden zal treffen: *“deze mijn vijanden, die niet hebben gewild dat ik over hen koning zou zijn, brengt ze hier en slaat ze hier voor mij dood.”*(Luk. 19: 27).

Laat zo’n dwang dan niet nodig zijn voor u. Kust de Zoon en omhels deze opgevaren Christus door het geloof. *“Eer u Zijn toorn verdelg’ voor aller o - gen; U op uw’ weg tot stof doe*

wederkeren, Wanneer Zijn wraak, getergd door uw gedrag, U, onverhoeds, zou door haar gloed verteren, Tot staving van Zijn langgehoond gezag.” (Ps. 2: 6b, ber.).

Maar u, die moet zeggen: daar schilderde u de hemelvaart van mijn Zaligmaker. Daar zag ik mijn Hogepriester die voor mijn zonden heeft willen lijden en sterven. Daar zag ik Hem met een geloofsoog gaan, de hemelen door, met Zijn eigen bloed verzoening aanbrenghend voor mijn zonden. U wens ik toe dat u zich mag verheugen in God, naar waarde nooit te danken! (Ps. 32: 6)

Gode zij dank, voor Zijn onuitsprekelijke gave!

Bijlage: vooronderzoek

Exegetische eenheid

De exegetische eenheid vormt Handelingen 1: 4-11. In deze perikoop krijgen we een inkijk in de laatste ontmoeting van Jezus met Zijn discipelen op aarde. Het begint in vers vier met de woorden “*en als Hij met hen vergaderd was*” en het samenzijn eindigt in vers elf wanneer zij met de blik naar de wolk gericht staan waarachter de Zaligmaker zojuist is verdwenen en zij van de engel het onderwijs krijgen: “*wat staat gij en ziet op naar den hemel? Deze Jezus, Die van u opgenomen is in den hemel, zal also komen, gelijkerwijs gij Hem naar den hemel hebt zien heenvaren.*” De GBS-variant van de Statenvertaling laat de perikoop doorlopen tot en met vers veertien maar in mijn optiek eindigt het samenzijn met Jezus in vers elf en valt het licht vanaf vers twaalf op een ander onderwerp. Namelijk het eendrachtig samenzijn van de discipelen na de Hemelvaart in de verwachting van de uitstorting van de beloofde Heilige Geest.

Homiletische eenheid

Binnen deze exegetische eenheid vormen de verzen negen tot en met elf samen de kleinste homiletische eenheid. Ik heb getwijfeld of de homiletische eenheid niet kleiner kan, namelijk alleen vers negen. Maar in mijn optiek hebben we vers tien en elf nodig om de gebeurtenis die in vers negen wordt geschilderd te kunnen verklaren. De zin “*deze Jezus, Die van u opgenomen is in den hemel*” is noodzakelijk om een ontwijfelbare betekenis te kunnen geven aan het feit dat Jezus achter een wolk verdween.

Structuuranalyse perikoop (exegetische eenheid)

De perikoop laat zich opdelen in een viertal kernelementen:

1. Jezus geeft bevel: “*En als Hij met hen vergaderd was, beval Hij hun dat zij van Jeruzalem niet scheiden zouden, maar verwachten de belofte des Vaders, die gij (zeide Hij) van Mij gehoord hebt.*” (Hand. 1: 4)

2. Jezus geeft beloften: “*gij zult met den Heiligen Geest gedoopt worden, niet lang na deze dagen.*” (Hand. 1: 5b) & “*gij zult ontvangen de kracht des Heiligen Geestes, Die over u komen zal; en gij zult Mijn getuigen zijn, zo te Jeruzalem, als in geheel Judéa en Samaría, en tot aan het uiterste der aarde.*” (Hand. 1: 8)

3. Jezus vaart op: “*En als Hij dit gezegd had, werd Hij opgenomen daar zij het zagen, en een wolk nam Hem weg van hun ogen.*” (Hand. 1: 9)

4. Jezus geeft onderwijs (d.m.v. engelen): “*wat staat gij en ziet op naar den hemel? Deze Jezus, Die van u opgenomen is in den hemel, zal also komen, gelijkerwijs gij Hem naar den hemel hebt zien heenvaren.*” (Hand. 1: 11)

Welke exegetische en/of existentiële vragen roept de tekst op?

De heilsfeiten vormen de ruggengraat van het heil. Immers, ze vormen de grondstukken van de Christelijke religie waarvan wij belijden dat alle heilsfeiten noodzakelijk zijn geweest om ons de zaligheid te verwerven en toe te passen. De vraag die zich opdoet is: *waarom wordt er zo summier in de Schrift gesproken over de Hemelvaart? De evangelist Mattheus schrijft er helemaal niet over, Markus doet het hele gebeuren af in slechts een tekstvers (Mark. 16: 19) en ook Lukas stipt het bijzonder summier aan in slechts twee tekstverzen (Luk. 24: 50-51). Het roept de vraag op, of de Hemelvaart voor de Christelijke gemeente van minder belang is dan de andere heilsfeiten.*

De bovenstaande vragen brengen tot een tweede vraag: *Waarom wordt de Hemelvaart van Christus in de Handelingen der Apostelen beschreven? In de Handelingen lezen we niets over de geboorte, het leven, het lijden en sterven en de opstanding van Christus. Maar wel over de Hemelvaart. Wat is daar de reden van?*

De derde vraag die de tekstwoorden van onze perikoop opwekt is: *Waarom verschijnen er engelen? De Heere Jezus vaart op naar de hemel nadat Hij met Zijn discipelen heeft gesproken. Waarom is direct een extraordinaire ontmoeting nodig met deze troongeesten om tot het begrip te komen wat er zojuist is gebeurd?*

De vierde vraag is: *heeft de hemelvaart van Christus in het Nieuwe Testament wellicht een grotere positie dan op het eerste gezicht duidelijk wordt? Ofwel, rijkt de Schrift meer de betekenis en het effect van de hemelvaart aan dan dat zij haar expliciet beschrijft?*

Bovengenoemde vragen laten zich samenvatten tot een kernvraag: *wat is de waarde, betekenis en relevantie van Hemelvaart voor de gelovigen? Wil de summiere verwoording in de Schrift iets zeggen over de waarde van dit heilsfeit? Wil het feit dat het juist in de Handelingen der Apostelen beschreven staat iets zeggen over de betekenis van dit heilsfeit voor de reguliere gemeenteleden? Is het onderwijs van de engelen aangaande dit heilsfeit ("Deze Jezus, Die van u opgenomen is in den hemel, zal also komen, gelijkerwijs gij Hem naar den hemel hebt zien heenvaren") nog relevant voor de hoorder van nu?*

Theologische verkenning van de noties die de Schrift aanreikt m.b.t. de Hemelvaart van Christus. Wat vinden we in de Schrift in haar geheel aan inzichten aangaande de Hemelvaart?

Christus is opgevaren met gejuich en bazuingschal: *"God vaart op met gejuich, de HEERE met geklank der bazuin." (Ps. 47: 6)*

Christus vertoont Zich in Zijn hemelvaart als Hogepriester:

1. Die de hemelen is doorgestaan tot in het Heilige der Heilige van de derde hemel

"Dewijl wij dan een groten Hogepriester hebben, Die door de hemelen doorgestaan is, namelijk Jezus, den Zone Gods" (Hebr. 4: 14)

"In het binnenste des voorhangsels; Waar de Voorloper voor ons is ingegaan, namelijk Jezus, naar de ordening van Melchizédek een Hogepriester geworden zijnde in der eeuwigheid." (Hebr. 6: 19-20)

2. Ingaande met bloed (zijn eigen bloed)

“Maar Christus, de Hogepriester der toekomstige goederen, gekomen zijnde, is (...) door Zijn eigen bloed, eenmaal ingegaan in het heiligdom, een eeuwige verlossing teweeggebracht hebbende.” (Hebr. 9: 11-12)

3. Om voor ons te verschijnen voor Zijn Vader:

“Want Christus is niet ingegaan in het heiligdom dat met handen gemaakt is, hetwelk is een tegenbeeld van het ware, maar in den hemel zelve, om nu te verschijnen voor het aangezicht Gods voor ons” (Hebr. 9: 24)

4. Verzoening doende over onze zonden:

“Waarom Hij in alles den broederen moest gelijk worden, opdat Hij een barmhartig en een getrouw Hogepriester zou zijn in de dingen die bij God te doen waren, om de zonden des volks te verzoenen.” (Hebr. 2: 17)

“maar nu is Hij eenmaal in de voleinding der eeuwen geopenbaard, om de zonde teniet te doen door Zijns Zelfs offerande.” (Hebr. 9: 26b)

5. Toegang verwervend Hogepriester:

“Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden te bekwamer tijd.” (Hebr. 4: 16)

“Op een versen en levenden weg, welken Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is door Zijn vlees” (Hebr. 10: 20)

6. Zegenend, zoals de Hogepriester: *“En Zijn handen opheffende, zegende Hij hen. En het geschiedde als Hij hen zegende, dat Hij van hen scheidde, en werd opgenomen in den hemel.” (Luk. 24: 50-51) & “En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende: spreek tot Aäron en zijn zonen, zeggende: Alzo zult gijlieden de kinderen Israëls zegenen, zeggende tot hen: De HEERE zegene u en behoede u; De HEERE doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig; De HEERE verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede.” (Num. 6: 22-26)*

7. Bevelen gevend, met de autoriteit van de Hogepriester: *“Tot op den dag in welken Hij opgenomen is, nadat Hij door den Heiligen Geest aan de apostelen, die Hij uitverkoren had, bevelen had gegeven” (Hand. 1: 2) & “naar zijn mond zullen zij uitgaan en naar zijn mond zullen zij ingaan” (Num. 27: 21b)*

8. Medelijdend als Hogepriester:

“Want wij hebben geen Hogepriester Die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, maar Die in alle dingen gelijk als wij is verzocht geweest, doch zonder zonde.” (Hebr. 4: 15)

9. Als biddende Hogepriester:

“Maar Deze, omdat Hij in der eeuwigheid blijft, heeft een onvergankelijk Priesterschap; waarom Hij ook volkomenlijk kan zalig maken degenen die door Hem tot God gaan, alzo Hij altijd leeft kom voor hen te bidden.” (Hebr. 2: 24-25)

10. Zittend aan de rechterhand des Vaders:

“wij hebben zodanigen Hogepriester, Die gezeten is aan de rechterhand van den troon der Majesteit in de hemelen” (Hebr. 8: 1)

“Maar Deze, één slachtoffer voor de zonden geofferd hebbende, is in eeuwigheid gezeten aan de rechterhand Gods” (Hebr. 10: 12)

11. Als toepasser van de verworven verlossing door Zijn eigen offerande:

“Een Bedienaar des heiligdoms, en des waren tabernakels” (Hebr. 8: 2a)

12. Als Uitdeler van de verdiende gaven:

“Gij zijt opgevaren in de hoogte (...) Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen, om bij U te wonen, o HEERE God!” (Ps. 68: 19)

- Als Koning

“opdat Hij door den dood tenietdoen zou dengene die het geweld des doods had, dat is den duivel, en verlossen zou al degenen die met vreze des doods door al hun leven der dienstbaarheid onderworpen waren.” (Hebr. 2: 14-15)

“Gij zijt opgevaren in de hoogte, Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd” (Ps. 68: 19a)

“Heft uw hoofden op, gij poorten, en verheft u, gij eeuwige deuren, opdat de Koning der ere inga. Wie is de Koning der ere? De HEERE, sterk en geweldig; de HEERE, geweldig in den strijd. Heft uw hoofden op, gij poorten, ja, heft op, gij eeuwige deuren, opdat de Koning der ere inga. Wie is Hij, deze Koning der ere? De HEERE der heirscharen, Die is de Koning der ere. Sela.” (Ps. 24: 7-10)

- Als Profeet

“Hierom, heilige broeders, die der hemelse roeping deelachtig zijt, aanmerkt den Apostel (...) Christus Jezus” (Hebr. 3: 1) (kantt.: Dat is, Gezant des Vaders, om ons den raad Gods van onze zaligheid te openbaren.)

“Ik zal u onderwijzen, en u leren van den weg dien gij gaan zult; ik zal raad geven, mijn oog zal op u zijn.” (Ps. 32: 8)

2. Waartoe is Hij opgevaren?

1. Om Zijn duur verworven bruid aan Zijn Vader voor te stellen: *“Ziedaar, Ik en de kinderen die Mij God gegeven heeft.” (Hebr. 2: 13b)*

2. Om Zijn loon te verkrijgen:

“Eis van Mij, en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel, en de einden der aarde tot Uw bezitting.” (Ps. 2: 8)

“als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien” (Jes. 53: 10b)

“Daarom zal Ik Hem een deel geven van velen, en Hij zal de machtigen als een roof delen, omdat Hij Zijn ziel uitgestort heeft in den dood, en met de overtreders is geteld geweest; en Hij veler zonde gedragen heeft, en voor de overtreders gebeden heeft.” (Jes. 53: 12)

3. Om door de Vader verheerlijkt te worden: *“Ik heb U verheerlijkt op de aarde; Ik heb voleindigd het werk dat Gij Mij gegeven hebt om te doen. En nu, verheerlijk Mij, Gij Vader, bij Uzelven, met de heerlijkheid die Ik bij U had eer de wereld was. (...) en Ik kom tot U. Heilige Vader” (Joh. 17: 4,5 en 11b)*

4. Om plaats te bereiden: *“In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen; anderszins zo zou Ik het u gezegd hebben; Ik ga heen om u plaats te bereiden. En zo wanneer Ik heen zal gegaan zijn en u plaats zal bereid hebben, zo kom Ik weder en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt waar Ik ben.” (Joh. 14: 2-3)*

5. Om Zijn Geest te kunnen zenden: *“Het is u nut dat Ik wegga; want indien Ik niet wegga, zo zal de Trooster tot u niet komen; maar indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden.”* (Joh. 16: 7)

6. Om voor ons te bidden: *“Christus is het Die gestorven is; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt.”* (Rom. 8: 34)

7. Om voor ons te zorgen:

“Doch mijn God zal naar Zijn rijkdom vervullen al uw nooddrift, in heerlijkheid door Christus Jezus.” (Fill. 4: 19)

“En Hij zeide tot Zijn discipelen: Daarom zeg Ik u: Zijt niet bezorgd voor uw leven, wat gij eten zult, noch voor het lichaam, waarmede gij u kleden zult.” (Luk. 12: 22)

“doch God is getrouw, Die u niet zal laten verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt; maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen.” (1 Kor. 10: 13)

8. Als ons Anker der hoop: *“Welke wij hebben als een anker der ziel, hetwelk zeker en vast is, en ingaat in het binnenste des voorhangsels; Waar de Voorloper voor ons is ingegaan, namelijk Jezus, naar de ordening van Melchizédek een Hogepriester geworden zijnde in der eeuwigheid.”* (Hebr. 6: 19-20)

9. Om onze verwachting te wekken *“Alzo ook Christus, éénmaal geofferd zijnde om veler zonden weg te nemen, zal ten anderen male zonder zonde gezien worden van degenen die Hem verwachten tot zaligheid.”* (Hebr. 9: 28)

“Deze Jezus, Die van u opgenomen is in den hemel, zal alzo komen, gelijkerwijs gij Hem naar den hemel hebt zien heenvaren.” (Hand. 1: 11b)

“Voorts verwachtende totdat Zijn vijanden gesteld worden tot een voetbank Zijner voeten.” (Hebr. 10: 13)

10. Als een verhoging na Zijn diepe vernedering: *“Gij hebt hem een weinig minder gemaakt dan de engelen; met heerlijkheid en eer hebt Gij hem gekroond, en Gij hebt hem gesteld over de werken Uwer handen; Alle dingen hebt Gij onder zijn voeten onderworpen. Want daarin dat Hij Hem alle dingen heeft onderworpen, heeft Hij niets uitgelaten dat Hem niet onderworpen zij. Doch nu zien wij nog niet dat Hem alle dingen onderworpen zijn; Maar wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, Die een weinig minder dan de engelen geworden was, vanwege het lijden des doods, opdat Hij door de genade Gods voor allen den dood smaken zou.* (Hebr. 2: 7-9)